SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. C. No. 192. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, OCTOBER 8, 1993. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 8-го ЖОВТНЯ 1993. Ч. 192. РІК C.

ВШАНУЮТЬ СЕНЬЙОРА ЖУРНАЛІСТІВ І. КЕДРИНА

Ню Йорк. — Як інформують, в неділю, 24-го жовтня, українська громада Ню Йорку вшанує свого довголітнього громадського і політичного діяча, сеньйора українських журналістів ред. Івана Кедрина окремою зустріччю з ним в приміщеннях Українського Інституту Америки, 2 Схід 79-та вул. в Ню Йорку.

Зустріч організують УІА, українські журналісти і Екзекутива Українського Народного Союзу. Початок зустрічі о год. 1:30 по полудні.

Зголошувати свою участь можна телефонічно на числа (212) 288-8660 або (212) 628-3062, а в Ню Джерзі на число (201) 763-5667.

Ред. І. Кедрин

Д-р Д. Ціпивник кандидує на президента СКВУ

Вінніпег, Ман. — З Об'єднання Українських Підприємців і Професіоналістів Канади повідомляють, що вони номінують д-ра Дмитра Ціпивника як кандидата на пост президента Світового Конгресу Вільних Українців на черговому конгресі, що відбудеться в листопаді у Торонто.

Д-р Д. Ціпивник, по професії лікар-психіятр, є провідним членом української спільноти Канади, був до минулого року президентом Конгресу Українців Канади і Провінційної Ради КУК Саскачевану, а тепер є президентом Канадської Багатокультурної Ради. За свої заслуги отримав медалю Канади у 1992 році, як також був нагороджений престижевою медалею століття на 17-му Конгресі Українців Канади.

Як президент Конгресу Українців Канади, він стояв дуже близько до діяльности СКВУ й знає його завдання та проблеми.

Д-р Д. Ціпивник

Д-р Д. Ціпивник одружений і має двоє дітей. Він належить до численних українських і канадських організацій, є активним членом Української Православної Церкви Канади і директором Консисторії УПЦ у Саскачевані.

Торонто відзначає 100-ліття „Свободи"

Торонто. — Управа Торонтонської Округи УНС повідомляє і запрошує відділи УНС округи, пресу телебачення і українську спільноту на відзначення 100-ліття щоденника „Свобода", яке відбудеться в неділю, 24-го жовтня, о год. 2-ій по полудні в залі церкви св. Покрови, Лідс-Оссінгтон в Торонто, з цікавою програмою.

Вступ вільний, товариська зустріч при каві, чаю і солодкім.

Володимирський собор в Пармі відслонює пам'ятник жертвам Великого голоду

Парма, Огайо. — 30-го та 31-го жовтня цього року парафіяни українського православного собору св. Володимира у Пармі, Огайо, вшанують пам'ять жертв голоду 1921-33 років у 60-ліття цієї сумної річниці. Архиєпископ Антоній очолить відправи та посвячення.

Порядок відзначень: субота, 30-го жовтня, 5-та год. по полудні — сповідь; 6-та год. веч. — Вечірня з Панахидою; неділя, 31-го жовтня — 9:30 вранці — вітання Архиєпископа Антонія та Архиєрейська Свята Літургія, співслужить причет собору: о. протопресвітер Степан Ганкевич та о. Іван Наконечний із священослужителями місцевих парафій; церковний хор під орудою Маркіяна Комічака співатиме на всіх відправах; 11:30 год. вранці — Панахида за померших та посвячення пам'ятника; 1:00 год. по полудні — спільні поминки у парафіяльному осередку.

Квитки можна замовити у парафіяльній канцелярії, телефонуючи на число 886-1528.

Запрошується на відзначення священиків та парафіян всіх місцевих церков, клівлендську громаду, молодечі організації, ветеранів та американських достойників.

Пам'ятник, розміром 10 стіп височини, встановлений на площі коло собору на одній із головних вулиць Парми. Пам'ятник у формі тризуба із хрестом у темночервоному граніті, проєктував та виконав Андрій Зеленяк із фірми Клівленд меморіял.

75-ЛІТТЯ УНДОМУ В ДЖЕРЗІ СИТІ

Джерзі Сиrі, Н.Дж. — Місцевий Український Народний Дім відзначить своє 75-ліття бенкетом у неділю, 17-го жовтня, о год. 3-ій по полудні у власній залі, 90-96 Фліт вул. Буде запропонований обід з напоями. Гратиме оркестра „Фата морґана". Квитки — 35 дол. від особи. Зголошуватися слід до вівтірка, 12-го жовтня, на число тел. (201) 656-7755.

РОЗПОЧАЛА ПРАЦЮ СЕСІЯ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Київ (УНІАР). — Тут у вівторок, 5-го жовтня, після тижневої перерви продовжила працю восьма сесія Верховної Ради України. Зареєструвалося 328 депутатів.

На пропозицію голови Верховної Ради Івана Плюща депутати обговорили кандидатури на міністрів, запропоновані Президентом України Леонідом Кравчуком. Григорія П'ятаченка затверджено на пості міністра фінансів України, Андрія Василишина — на міністра внутрішніх справ, Євгена Марчука на голову Служби Національної Безпеки, Валерія Губенка — на голову Державного комітету охорони державного кордону. На голову Державного митного комітету затверджено Анатолія Колоса, а на міністра юстиції — Василя Онопенка. І. Плющ сказав, що оскільки міністер закордонних справ Анатолій Зленко перебуває в Ню Йорку на сесії Генеральної асамблеї ООН, його кандидатуру буде обговорено пізніше. На запитання депутата Тетяни Міхеєвої з Чернігова чи своєчасно сьогодні замінювати міністра оборони, Президент Леонід Кравчук відповів, що згідно з конституцією міністра оборони затверджує Верховна Рада. За словами Л. Кравчука, Костянтин Морозов сам вирішив зрезиґнувати, оскільки не хотів, щоб його кандидатура стала центром політичного протистояння у Верховній Раді.

На сесії обговорено плян праці на тиждень. І. Плющ запропонував обговорити проєкт нової конституції та визначити скільки депутатів має бути в парляменті, яким повинен бути парлямент — однопалатним чи двопалатним і на який термін обирається парлямент. Кабінетові Міністрів доручено підготувати концепцію формування державного бюджету на 1994 рік. Над цим питанням працюватимуть міністер фінансів Г. П'ятаченко та голова Національного Банку України Віктор Ющенко під керівництвом виконуючого обов'язки прем'єр - міністра Юхима Звягільського. Як заявив І. Плющ, готується також комплексна програма з національної безпеки.

Депутат Микола Поровський сказав, що в конституції повинно бути чітко зазначено, що Україна є унітарною, централізованою, соборною, а також президентсько-парляментською державою. Голова Демократичної Партії України Володимир Яворівський додав, що конституцію треба приймати надовго, а не як інструкцію сьогодення, тому потрібно розглянути виборчий закон. Голова Комісії у справах жінок Валентина Єщенко сказала, що парлямент повинен мати професійну основу і запропонувала встановити термін уповноважень — чотири роки, а кількість — 350 народних депутатів України.

Російські об'єднання підтримували Р. Хасбулатова і А. Руцкого

Севастопіль (УНІАР). — Тут в понеділок, вранці, 4-го жовтня, приміщення штабу Чорноморської фльоти пікетували активісти російського Фронту національного порятунку. Вони домагалися, щоб офіцери Чорноморської фльоти підтримали Верховну раду Росії і нового „президента" Росії Алєксандра Руцкого.

Під час пікетування лідера Фронту національного порятунку Олександра Круглова запросив командуючий Чорноморської фльоти адмірал Едуард Балтін. Розмова відбулася за зачиненими дверима. Пізніше Круглов заявив, що Балтін переконував його відмовитися від активних дій та агітації на фльоті.

Як повідомив пресовий центр Чорноморської фльоти, на надзвичайному засіданні Військової ради Чорноморської фльоти офіцери висловили велике занепокоєння з приводу „розпаду отчізни", який може статися в результаті громадянської війни. Чорноморські офіцери вважають, що різні деструктивні націоналістичні сили можуть використати ситуацію і розгорнути наступ на фльоту. Збори ухвалили зберігати спокій та продовжувати „свою місію захисту південних кордонів країн СНД".

Міліціянти і пожежники охороняють радіо і телевізійний центр у Симферополі, а з Севастополя до Москви 3-го жовтня виїхала група добровольців захищати Хасбулатова і Руцкого.

Вшанують пам'ять адв. Я. Добровольського

Воррен, Миш. — Товариство Українських Абсольвентів Дітройту і Віндзору влаштовують бенкет у 54-ий рік свого існування для вшанування пам'яті Українця Року св. п. Ярослава Добровольського. В програмі — слово президента Фонду Оборони Івана Дем'янюка Едварда Нишника та презентація стипендистів 1993 року.

Імпреза відбудеться у суботу, 23-го жовтня, в Українському Культурному Центрі, 26601 Раян ровд у Воррені, Миш. О год. 6:30 вечора — прийняття, о год. 7:30 веч. — бенкет, після чого — забава. Працюватиме бара. Квитки в ціні 35 ам. дол., або 40 кан. дол. можна придбати, телефонуючи до Ірени Ждан (313) 349-8974, д-ра Джеррі Савки (313) 268-8863 або Ралфа Блеклока (519) 736-6362. З цими особами можна також полагодити справу замовлення столів для вісьмох осіб. Додатково квитки можна набути у кредитівках „Самопомочі" та „Майбутність". Під час імпрези прийматимуться додаткові датки на Стипендійний Фонд, які можна відтягати від податку.

ЗУСТРІЧ ХОРУ „ДУМКА"

Іст Ганoвер, Н.Дж. — Український хор „Думка" з Ню Йорку влаштовує для всіх, хто любить українську пісню та бажає належати до хору, першу зустріч та пробу в цьому сезоні, яка відбудеться в готелі Рамада Інн, дорога ч. 10 захід в Іст Ганoвер, Н.Дж. у неділю, 24-го жовтня, початок о год. 3-ій по полудні. У справі інформацій слід телефонувати до Василя Гречинського (718) 782-3109 або Михайла Мочули (201) 772-4753.

Сі-Ай-Ей розсекретила чергові документи з часів „холодної війни"

Вашінгтон. — Центральна розвідча служба (Сі-Ай-Ей) розголосила і продемонструвала журналістам чергову порцію архівних документів періоду „холодної війни". Значна частина цих документів підтверджує численні помилки у праці розвідчої служби. Стало відомо, наприклад, що американська розвідка за шість днів до початку Корейської війни, коли корейське військо вже зосередилося вздовж 58-ої паралелі, заперечувала можливість нападу комуністів. На думку спеціялістів Сі-Ай-Ей того часу, активність північнокорейської армії була всього лише пропаґандивним маневром. Донесення було схвалене і підписане засновником і першим головою Сі-Ай-Ей ген. Волтером Бедел Смитом. За тиждень північнокорейське військо почало наступ на південь. Це донесення, зареєстроване під кодовим числом О.Р.Е 18-50 і складене понад 43 роки тому, було продемонстроване представникам преси серед 276 подібних документів.

Однак, як підкреслюють коментатори, такі грубі промахи, як донесення „Можливості нинішнього уряду Північної Кореї", — рідкість серед розсекречених документів Сі-Ай-Ей. Начальник дослідного відділу Сі-Ай-Ей Дейвид Ґрі назвав документ ч. 18-50 „найбільшою плямою на репутації служби". Інші неприємні для авторитету Сі-Ай-Ей документи покищо залишаються засекреченими. Серед них донесення, що передувало невдалому десантові антикастрівських загонів на Кубі в 1961 році. Документи, що стосуються подібних операцій, будуть розсекречені протягом найближчих двох років.

Коментатори підкреслюють, що більшість розсекречених документів підтверджують правильність оцінок і аналізів співробітників Сі-Ай-Ей. Зокрема, повністю підтвердилися аналізи розвідчиків, які твердили, що Совєтський Союз не вмішається в Суезький конфлікт 1956 року.

У СВІТІ

У ВІВТОРОК, 5-ГО ЖОВТНЯ, вісім військових літаків З'єднаних Стейтів, Німеччини і Франції здійснили чергову доставу гуманітарних вантажів у Боснію і Герцеґовину. Вони скинули в районі міста Маглай 46 тонн харчів і медикаментів, відтак щасливо повернулися на свої бази.

ПОЛЬСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР Ганна Сухоцька закликала західніх бизнесменів не боятися зміни влади в Польщі, бо хоч тут на останніх виборах і перемогли ліві сили, країна продовжуватиме курс на реформування своєї економіки, яка залишиться відкритою для закордонних інвестицій.

МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ Мехіко Фернандо Соляна заявив, що законодавство його країни „не дозволяє на присутність чужинецьких спостерігачів ні під час федеральних, ні під час міських виборів". Спостерігачі годяться в тім, що висловлювання міністра є відповіддю на намір З'єднаних Стейтів пов'язати питання договору щодо вільної торгівлі у Північній Америці зі внутрішніми проблемами Мехіко. У спеціяльному комюніке мехіканського міністерства закордонних справ з приводу зустрічі Ф. Соляни з державним секретарем ЗСА Ворреном Кристофером говориться про „складний характер стосунків між двома країнами".

У СВОЄМУ ВИСТУПІ на 48-ій сесії Генеральної асамблеї ООН міністер закордонних справ Куби Роберто Ґонзалєз гостро критикував новий світовий порядок, що складається після закінчення „холодної війни". На його думку відтоді кількість соціяльних проблем людства не лише не зменшилася, але ще й збільшилася. Р. Ґонзалєз, між іншим, сказав, що й тепер „загальний бюджет Світової організації охорони здоров'я дорівнює тій сумі, яка витрачається за три години в ділянці гонитви озброєнь, а на кожний доляр допомоги голодним у Сомалії припадає 10 долярів на військові операції в цій країні".

ЯК ІНФОРМУЄ АНГЛІЙСЬКЕ агентство Ройтер, уряд Ізраїля прийняв рішення збудувати ще одне селище на Ґолянських пагорбах. Спостерігачі передбачають, що ця акція загальмує переговори ізраїльтян зі Сирією, яка домагається повернення Голянів. Це питання може неґативно вплинути на весь процес близькосхідного замирення і звести нанівець висліди недавно підписаної у Вашінгтоні палестинсько-ізраїльської угоди.

ІЗРАЇЛЬСЬКІ СИЛИ БЕЗПЕКИ на західньому березі Йордану заарештували командира „чорних пантер" Ахмеда Авада Ікмайля, який протягом п'яти років керував терористичними акціями проти ізраїльських військ на окупованих арабських територіях.

ПРЕЗИДЕНТ ЄГИПТУ Госні Мубарак вже третій раз переміг у виборах. Покищо не оприлюднено їхніх остаточних вислідів, однак попередні підрахунки засвідчили, що 90 відсотків виборців проголосували за перевибрання Г. Мубарака. Щоправда, інших кандидатів на пост керівника держави не було.

ФРАНЦУЗЬКА ПОЛІЦІЯ заарештувала відомого баскського терориста Гозе Муньоза. Минулого року еспанський суд заочно засудив його до шести років ув'язнення за участь у трьох кривавих терористичних акціях. Від 1968 року група бойовиків членом якої був Г. Муньоз, застрілила понад 700 осіб.

ЗГІДНО ЗІ ЗВІТОМ, оприлюдненим французьким Національним інститутом статистичних і економічних досліджень, за минулий рік у Франції збанкрутувало 57,000 підприємств. Передусім це молоді й так звані „індивідуальні" фірми, які проіснували менше, ніж п'ять років. Автори звіту підкреслюють цікаву обставину: підприємства, засновані членами великих родин, успішніше переживають економічну кризу, ніж ті, на яких зайняті лише наймані робітники.

ПРЕЗИДЕНТ Б. ЄЛЬЦИН ВИМАГАЄ САМОРОЗПУСКУ МІСЦЕВИХ РАД

Москва. — В середу, 6-го жовтня, президент Росії Боріс Єльцин звернувся до депутатів місцевих рад, які у переважній більшості є консерватистами, і запропонував добровільно саморозпуститися та не чинити опору політиці уряду в його твердому намірові назавжди попрощатися з комуністичним минулим. Одним зі свідчень такого наставлення Б. Єльцина є його розпорядження скасувати „почесну варту" перед мавзолеєм засновника кривавої комуністичної імперії Леніна. В середу останні вартові відійшли від „святого місця".

Виступаючи з телевізійним зверненням, Б. Єльцин сказав, що „система рад виявила себе абсолютно нездатною запевнити безпеку держави і її громадян й отже вичерпала політичний сенс свого існування", а також повідомив, що вибори до місцевих рад, як і до парляменту, відбудуться у грудні цього року.

Четвер, 7-ме жовтня, Б. Єльцин проголосив днем жалю за жертвами московського бунту.

На вулицях російської столиці час від часу ще чути стрілянину, в середу було знешкоджено декілька груп озброєних хазбулатовців і руцкістів. В будинку Верховної ради військові спеціялісти з допомогою вишколених псів розшукують міни, замасковані захисниками „білого дому".

В середу у Москві сталася ще одна важлива подія: зрезиґнував голова Конституційного суду Валерій Зоркін. Як відомо, він був одним з головних політичних противників Б. Єльцина, після президентського указу про роспуск парляменту В. Зоркін назвав дії Б. Єльцина „неконституційними".

Того ж дня, в середу, в Москві оприлюднено список правих організацій і партій, проголошених спеціяльним розпорядженням президента поза законом. Це Комуністична партія Росії, Фронт національного спасіння, „Свободная Росія", „Московський труд" і „Пам'ять"

В'єтнам передав ЗСА останки 16-ох військовослужбовців

Ганой, В'єтнам. — У понеділок, 4-го жовтня, в'єтнамські власті передали американським представникам останки 16-ох американських військовослужбовців, які пропали безвісти в роки війни у В'єтнамі. Знайдені останки — це результат останніх зусиль американських спеціялістів та в'єтнамських добровольців, а також наслідок зміни ставлення до цієї проблеми керівництва комуністичного В'єтнаму.

На летовищі Ганою була вишикувана почесна варта представників усіх родів військ збройних сил ЗСА з участю групи американців-ветеранів в'єтнамської війни — всі вони прибули у В'єтнам спеціяльно з цією метою. Як повідомив кореспондент Ассошіейтед Пресс, залишки американців під звуки військової оркестри були повантажені на транспортовий літак американських військово-повітряних сил. На церемонії були присутні кілька представників міністерства закордонних справ В'єтнаму.

За словами голови ганойського відділу організації у справах розшуку американських військовослужбовців підполковника Джана Грея, залишки американських військовослужбовців будуть доставлені на Гаваї, де спеціялісти спробують ідентифікувати їх. „Лише відсутність остаточної впевнености, — сказав Дж. Ґрей, — стримує нас назвати особисті числа цих військовослужбовців". Як сказав співробітник гавайської лябораторії, ідентифікація американських військовослужбовців, які загинули багато років тому, буде справою складною і не такою швидкою, як вважалося раніше.

Той же літак доставив у В'єтнам тонну підручників для в'єтнамських школярів — дар Американсько-в'єтнамського фонду освіти.

В АМЕРИЦІ

У ВАШІНГТОНІ ВПЕРШЕ ЗА 20 років на офіційних відвідинах був міністер закродонних справ Сирії, Фарук Шараа, який передав пропозицію президента Сирії Гафеза аль-Ассада зустрітися з президентом Биллом Клінтоном у справі підтримки переговорів Сирії з Ізраїлем у справі Ґолянських висот. На пресовій конференції державний секретар Воррен Кристофер не коментував пропоновану зустріч, але підкреслив, що територіяльні непорозуміння можуть бути полагоджені тільки переговорами з Ізраїлем.

ДВА РОКИ ПІСЛЯ ТОГО, як скандал Банку Палати Репрезентантів пошкодив багатьом конгресменам, Департамент юстиції відважився на офіційне оскарження. У вівторок, 5-го жовтня, оскаржено у розтраті понад 75,300 дол. колишнього керівника Банку Палати Репрезентантів Джека Русса. Договорившися з прокуратурою, Дж. Русс признався до трьох кримінальних злочинів під час його керування згаданим банком, включно з виміною своїх власних 17 чеків, які не мали покриття.

ВАШІНГТОН ТВЕРДИТЬ, що забрало дев'ять годин, щоб наспіло підсилення військових частин Організації Об'єднаних Націй тим американським воякам, які минулої неділі, 3-го жовтня, були примушені боронитися від сильно озброєної юрби кілька сотень сомалійців. Крім того, пакістанські та маляйзійські частини не мають потрібного вишколу для цього роду завдань. В основному офіційні чинники Пентаґону заявили, що зовсім буденне військове завдання стало нещасним випадком, у наслідок поганої розвідки та злого плянування. Одначе судячи зі звітів, що їх докладно розглядають американські військові експерти у Вашінгтоні та військові спеціялісти ООН у Моґадішу, столиці Сомалії, вказують на те, що американська військова частина „Швидкого відгуку" не мала достатнього та відповідного озброєння для сильної вуличної боротьби, а командири військ ООН не мали готових на допомогу відділів війська — у висліді 12 вбитих американських вояків і велика кількість ранених.

SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda: (201) 434-0237 UNA:(201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні: (202) 347-UNAW, (202) 347-8631 (факс)

Postmaster: Send address changes to "Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.(201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $ 40.00, на півроку — $22.00 на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно За кожну зміну адреси — $1.00
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O.Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Відхід генерала К. Морозова

Недобра вістка наспіла з Києва: міністер оборони генерал-полковник Костянтин Морозов зголосив свою димісію. Подав за причину, що йому закидають, що він „націоналіст", а він не хоче вносити політики у військо, тому рішив відійти. „Націоналізм" закидають йому комуністи, в цьому випадку наслідуючи колишнього президента Джорджа Буша, який у своїй промові в Києві в 1991 році назвав „самогубним націоналізмом" гін українського народу до державної незалежности. За енциклопедичною дефініцією — націоналізм є патріотизмом, який прагне для свого народу державної незалежности, — незалежности політичної, культурної, економічної. Тому всі ми українські люди, без уваги на місце народження, соціяльний світогляд і віровизнання, є націоналістами. Дмитро Донцов помилився, назвавши свою книжку „Націоналізм". Насправді він мав на увазі національний егоїзм, в соціяльно-політичній ділянці вбачаючи спасення народу в одноосібному вождівстві.

Костянтин Морозов виявив себе впродовж останніх двох років як високоавторитетний фаховий військовик із академічною освітою та зрозумінням, що рідна здисциплінована, аполітична, але патріотична армія, це один із найважливіших атрибутів держави. Тому він став сіллю в оці всіх, яким не залежить на побудові сильної демократичної української держави. К. Морозов причинився у великій мірі до здобуття пошани у відношенні до України від американської державної верхівки: його відвідини у Вашінґтоні були одним великим успіхом — він здобув для України центр американської мілітарної потуги, яким є Пентаґон. К. Морозов був найбільш вартісним членом Уряду України.

Якщо Президент Леонід Кравчук прийняв димісію Морозова, лякаючися, що Верховна Рада його не затвердить, то зробив велику помилку. Леонідові Кравчукові не раз уже закидали, що при всіх його прикметах репрезентанта України — він не має відваги обороняти непопулярні, але корисні для будови держави речі, не має відваги протидіяти безконечній балаканині Верховної Ради з її відхилом від ділової конструктивної державницької законодатної праці. У цьому Кравчук некорисно різниться від Боріса Єльцина, який мав відвагу розігнати ворожий демократичним реформам парлямент — мав відвагу проголосити вийнятковий стан і покористуватися тим єдиним засобом, який промовляє до комуністів — збройною силою.

Здавалося, що провал спроби відновити комунізм у Росії протверезить українських комуністів, які перезвали себе соціялістами, щоб назверх виглядати пристойніше. Верховна Рада України в її анахронічному складі доживає уже свого віку — швидко відбудуться вибори до нової. Але, видно, що на відхідному хоче наробити пакостей. Кампанія проти Костянтина Морозова — це велика пакість і це вина Л. Кравчука, що він не має відваги і сили оборонити Морозова. Кажуть — нема незаступних людей. Неправда. Є в історії усіх народів пречисленні докази, що відходить добра людина, а на її місце не можна знайти однаково доброї. А може прийти партач і настає нещастя. Україна в її нинішньому стані економічної кризи й адміністраційного хаосу не може дозволити собі на такі втрати, як відхід з Уряду К. Морозова.

Сергій Тиран,
Київ

ВІЙСЬКА НА ДВОРІ, МАНЕВРИ В ЗАЛІ

Вперше за останні два роки приміщення Верховної Ради було оточено такою кількістю міліції та загонів особливого призначення. 21-го вересня відкрилася 8-ма сесія Парляменту, яка вирішила долю Уряду самого Парляменту та питання проведення референдуму про довір'я Президентові України.

Численні шереги міліції навколо приміщення Парляменту — наочне свідчення як невпевнености парляментарів у власних силах, так і недовіри народу до нинішнього складу Верховної Ради. За опитуванням, проведеним Інститутом соціології АН України разом з лондонським відділом служби Ґеллупа в Україні, індекс довір'я (за 5-очковою скалею) со Верховної Ради становив в лютому — 2,14, травні — 1,93, липні — 1,84. Не користувався довір'ям ні колишній уряд (лютий — 2,42, травень — 2,10, липень — 2,03, на місцеві Ради (лютий — 1,91, липень — 1,88).

За переобрання Верховної Ради виступають нині і на Заході, і на Сході, і якби не питання приєднання України до економічного союзу країн СНД, можна було б говорити про давно омріяну єдність шахтарів Донбасу, селян Наддніпрянщини та робітників Галичини. Але саме навколо цього питання схрестилися мечі на засіданнях сесії — невдовзі після того, як з третьої спроби Парлямент таки прийняв відставку прем'єра Л. Кучми. А така черговість розгляду питань зовсім не випадкова. Парляментарі демократичного бльоку бачать причини економічної кризи у недієздатності виконавчої влади, спричиненої антиреформаторським курсом Парлямен ту, — та й сам Л. Кучма після відставки заявив, що Уряд, який має сили припинити сповзання економіки до повного краху, можливий лише після переобрання Парляменту. Натомість посткомуністична більшість Верховної Ради основну причину економічних негараздів пояснює роз ривом зв'язків з Росією. Таке становище, на жаль, підтримує значна частина населення Півдня та Сходу України. Тим більше, що низьку національну свідомість населення Донбасу намагаються використати відповідні структури в Росії. Прикметно, що якраз напередодні відкриття сесії Росія знову істотно урізала доставу ґазу на Схід України.

Щоб запобігти розколові українського суспільства на Захід та Схід, Президент Л. Кравчук запропонував компромісійний варіянт — асоціятивне членство України в економічному союзі. Очевидно, це був єдиний вихід із ситуації, що склалася в стінах Парляменту, адже якби питання про приєднання України до економічного союзу поставили на голосування, більшість депутатів проголосувала б „за". Тоді як формула „асоціятивного членства" дає широкий простір для дальшого маневру.

Щоправда, той маневр для Л. Кравчука можливий у двох напрямках. З одного боку, Президент України підтвердив, що „економічний союз неприйнятий для України, бо суперечить її законодавству", з іншого — ті кроки, які робить Президент по реформації виконавчої влади свідчать про його нерішучість, небажання зформувати уряд справді народної довіри, а отже, відстояти українську державність перед внутрішніми та зовнішніми загрозами. Так, з джерел, що заслуговують на довіру, стало відомо, що за кілька днів до відкриття сесії голова апарату Президента Михальченко підготував на його прохання особові справи трьох можливих претенден тів на становище нового прем'єр-міністра. Це представник Президента у Харківській області Масельський, колишній секретар Балаклеївського районного комітету партії, Лазаренко, колишній другий секретар Дніпропетровського обласного комітету та І. Салій, колишній секретар Подільського районного комітету партії м. Києва. Бачимо, що всі кандидати на пост прем'єра ще більше, ніж Л. Кучма, пов'язані з колишньою номенклятурою і навряд чи здатні провести ґрунтовні зміни в українській економіці.

Нині в кулуарах влади

(Закінчення на стор. 6)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Перший гість із західньої діяспори на „Зеленому Клині"

Хочу поділитися з читачами приємною для нас новиною, але, в першу чергу хочу дуже подякувати „Свободі" за поміщення мого допису та фотографії в числі з 2-го липня 1993 року. Це вже четверта публікація моїх дописів у „Свободі" і я вже відчуваю себе так як вдома, та знов пишу до вас. Дуже приємно нашому Товариству, Української Культури, а особливо мені, побачити на сторінках „Свободи" щось про нас та про наше життя.

А тепер хочу написати, що перший раз наше Товариство відвідав дорогий гість із західньої діяспори, з Ню Джерзі, проф. Іван Лучечко. На великий жаль, тільки один день він був у Владивостоці і не вдалося зустрітися зі всіма членами нашого товариства. Мене ця зустріч найбільше розхвилювала тому що, як виявилося, проф. Лучечко є моїм земляком, але як сказати докладніше, то моїм недалеким сусідом з України (Львівщина).

Проф. Лучечко живе в Ню Джерзі, має гарну дружину, гуцулку, яка походить з Коломиї, та дві чарівні доньки (бачив я на фотографіях). Розказував мені проф. Лучечко, що вдома розмовляють тільки українською мовою. Якось один раз він почув, що доньки розмовляли між собою англійською мовою, то на це він їм звернув увагу, сказав, щоб вдома всі розмовляли українською мовою та від того часу вдома, в своїй сім'ї більше не було чути англійської мови. Я думаю, що за такі довгі роки, на чужині, далеко від рідної землі наших батьків треба зберегти віковічні традиції, культуру нашого народу, кришталеву чистоту чудової української мови, але, найголовніше, гарячу любов до всіх співвітчизників порозкиданих різними обставинами своєї гіркої долі по цілому світі. В розмові з І. Лучечком я побачив, що це все є в його серці та в серцях його цілої сім'ї, цілої родини.

Проф. Лучечко сказав, що як він прочитав в моїх дописах в „Свободі", що я є його близьким земляком, то ще більше захотілося поїхати на Далекий Схід тому, що його, як історика, дуже цікавило життя українців на „Зеленому Клині". З Ню Йорку, з групою подорожнього бюра „Кобаснюк", керівником якого є Віра Шумейко, ця група, через Аляску, прилетіла до Магадану, столиці Колимського краю, де в сталінських таборах смерти більшевицькі банди творили нечувані в історії людства, свої криваві справи, а першого серпня ця американська група була у Владивостоці.

На другий день, дуже раненько (це був понеділок), прозвучав у мене вдома телефонічний дзвінок та коли я почув голос з нашим галицьким акцентом, то ця дорога моєму серцю вимова так мене розхвилювала, що я не можу знайти таких слів, котрими міг би описати мою несподівану радість. Це був Іван Лучечко. Коли ми зустрілися, то в першу чергу пішли до нашого товариства, але, на жаль, не могли зустрітися зі всіми членами тому, що ми разом збираємося один раз на тиждень, кожної середи. Але проф. Лучечко був у мене вдома та в той час прийшов один член нашого товариства, Вячеслав Чорномаз. Посилаю таку фотографію з нашої зустрічі.

Майже цілий день згадували ми обидва наше соняшне, безтурботне (тоді, для нас дітей воно було таке), босоноге дитинство, далеке минуле, дитячі мрії, які ще тоді були у нас зв'язані з нашою поневоленою Україною. Пригадалися всі дороги, стежки, багато говорили про гірку та тяжку долю нашої Галичини, про неволю цілої України в ті далекі часи, говорили про батьків, про односельчан, знайомих... Дуже часто пов торювалися слова, „а пам'ятаєте?". Хіба тоді могли ми думати, що будемо жити в різних кінцях світу та зустрінемося тут, на Зеленому Клині, про який, ще тоді чули ми від наших батьків?

Багато говорили на сьогоднішні українські теми та були дуже раді, що наш народ протоптав собі тверду стежку правди до волі, що наша далека батьківщина тепер вже не міт, не леґенда, а дійсність, якої наш народ чекав століття.

Ще хочу сказати, що професор Лучечко допоміг нам дуже багато фінансово. Гроші, 500 дол., які він дав від щирого серцця, це є для нас дуже велика поміч, дуже великий дар для нашого товариства. Тепер і дальше буде жити наша газета „Українець на Зеленому Клині" та будуть вчитися діточки в рідній школі.

Віддав проф. Лучечко

(Закінчення на стор. 6-ій)

Володимир Сушко

КНИГА ПРО ВІДЗНАЧУВАННЯ „ТИСЯЧОЛІТТЯ ХРИСТИЯНСТВА В УКРАЇНІ

Передо мною велика книга-збірник „Тисячоліття Християнства в Україні, урочистості 1988 року", що її доставила мені пошта прямо з Києва. Довідуюся, що в дорозі кораблем до ЗСА є 2,500 більше примірників цієї монументальної книги і з початком жовтня, ц. р., вони повинні вже бути доставлені Крайовому Комітетові Тисячоліття в Америці на адресу Українського Народного Союзу, 30 Монтгомері Ст., Джерзі Сити, Н. Дж., 600 примірників цієї книги залишилося у Києві для розповсюдження в Україні.

Око милується, споглядаючи на цю книгу. Вона великого формату 8.5 на 11.5 інча у твердій голубої барви обкладинці зі золотими двомовними написами на ній. Друкована на люксусовому блискучому папері має 524 сторінки друку, серед якого є понад 500 кольорових і чорно-білих фотографій та різних документів, здебільшого проклямацій тисячоліття.

Книга була видана заходами Крайового Комітету Тисячоліття в Америці, який в 1988 році створив для цієї цілі редакційну колегію під проводом голови Ділового комітету, д-ра Юрія Солтиса. Головним редактором її є інж. Осип Зінкевич, відомий довголітній український діяч у ЗСА, а тепер директор спільного українсько-американського видавництва „Смолоскип" в Києві.

Зміст книги попереджують передмови головного редактора О. Зінкевича українською і голови редакційної колегії Ю. Солтиса англійською мовами. Сам зміст складається із шести розділів, а саме: „Відзначення Тисячоліття в Україні", „Відзначення Тисячоліття у ЗСА", Українські громади ЗСА відзначають ювілей Тисячоліття", „Відзначення Тисячоліття в країнах українських поселень", „Наукові відзначення ювілею Тисячоліття і молодечі відзначення ювілею Тисячоліття".

Кожний розділ містить у собі ряд статтей — інформативних звітів про дотичну діяльність на місцях у зв'язку з відзначуванням цього пропам'ятного ювілею. При кінці кожної статті є резюме англійською мовою і зібрана бібліографія статтей та інших відгуків з терену, що появилися в українській і чужомовній пресі про українське тисочоліття.

Більш як чотири роки проминуло від цього пропам'ятного ювілейного року. Напевно ще живими в пам'яті кожного є отой величавий підйом духа, з яким відзначувано тоді цей наш важливий ювілей, як і біль в серці на згадку з якими труднощами приходилося спростовувати в світі, що це є тисячоліття нашого українського, а не російського християнства.

Москва ширила тоді єхидно в світі фальшиву інформацію, що це є тисячоліття російського християнства. А на підкреслення цього і перевела головне відзначування у Москві, а не в Києві Ірина Стасів-Калинець у своїй статті п. з. „Тренос, у тисячоліття Хрищення Київської Руси", що є в розділі першому у цій книзі, називає це відзначування в Москві „Найфальшивіше зі святкувань, оргія лукавства і злодійства".

Тому і видання книги „Тисячоліття Християнства в Україні, урочистості 1988 року", що його здійснив Крайовий Комітет Тисячоліття в Америці, на часі. Ця книга засвідчує перед світом, що українці є правними спадкоємцями християнської та історичної спадщини Києва і що Москва не мала ані морального, ані історичного права на тисячолітні святкування в 1988 році. Потреба цієї книги є сьогодні конечною в Україні, де наш народ не міг тоді одверто відзначувати цього ювілею. Важливість цієї книги є ще і в іншому аспекті, бо, як каже її головний редактор О. Зінкевич, вона є свідченням про нашу єдність у дії і праці в цьому пропам'ятному ювілейному році тисячоліття українського християнства.

З тими його словами немов і перекликується другий автор з України, Євген Сверстюк, який у його статті п. з. „Відзначення Тисячоліття Хрищення Руси-України", що є у першому розділі книги, пише: ...„Хай наше свято тисячоліття християнства буде святом єдности і початком нашого духовного відродження".

Книга „Тисячоліття Християнства в Україні, урочистості 1988 року" повинна бути настільною книгою у кожній свідомій українській родині. Зацікавленим у набутті цієї книги поручаю звертатися на адресу: Ukrainian Millenium Committee, P. O. Box 538, East Meadow, N. Y. 11554.

Василь Ленцик

Михайло Грушевський — лучник двох Україн перед сто роками

I

В травні 1993 року минуло точно сто років, як Михайло Грушевський захистив у Київському університеті свою маґістерську дисертацію на тему „Барское Староство". Після двогодинної оборони своєї тези, яку він блискуче захистив, Михайло Грушевський одержав титул маґістра історичних наук. Його ментором був проф. Володимир Антонович, творець української історичної школи, з якої вийшов цілий ряд українських учених, в тому і наш Патріярх історичної науки — Михайло Грушевський.

Ціле свідоме українство усієї України з великою радістю вітало молодого вченого, якого тоді вже було призначено на професора історії України на Львівському університеті. В „Зорі з 1893 року, що її видавало Наукове Товариство ім. Шевченка у Львові, під вмілою редакцією Василя Лукича і Осипа Маковея, є описане це свято, яке стало немов наріжним каменем в науковій діяльності Михайла Грушевського.

Після церемонії, якою провадив декан філософічного факультету, проф. Фльоринський, таки в залі, не виходячи до іншої кімнати на нараду, беручи до уваги блискучу оборону Грушевського, „зібравши думки своїх товаришів професорів і вийшовши на катедру, оголосив, що факультет в один голос признає Михайла Грушевського маґістром історії, і, підійшовши до добродія Грушевського, повітав його поцілунками. За деканом так само ж поцілунками повітали нового маґістра і всі професори факультету. А в залі самій аж вікна тремтіли від незвичайно гучних оплесків, якими 2000, коли не більш публіки, вітали молодого професора Львівського університету".

Після академічного привітання відбулося ще привітання окреме ввечері, на якому зібралось 70—80 осіб і, як сказано у повідомленні з того свята Грушевського, були між зібраними „сивобороді діди і безвусі юнаки, були сивоволосі матірки і молоді дівчата, але се була єдина сім'я, споріднена наукою і ідеєю. Згодом після усних привітів було прочитано привіти з Кубані, ще дальшого Дунаю, з порогів Батька-Дніпра і з берегів його прекрасних доньок — Десни, Сули і Росі, а також з берегів Бога, Інгула, Тясмина, Самари і Сейма!.. З привітом виступив один із старших письменників, який сказав до Грушевського: „Уся Україна посилає вам, дорогий наш Михайле Сергієвичу, не тільки привіт, але й благословення на тяжку працю на новій ниві, на ниві науки рідною нашою мовою".

Так виряджала Наддніпрянська Україна одного із найкращих своїх синів на працю у Львові, щоб започаткувати велике діло писання великої „Історії України" українською мовою, що було неможливе в царській Росії". Це було без сумніву велике діло для соборної України. Про нелегкий шлях створення катедри української історії у Львівському університеті розповів у свій час головний діяч у цій справі, Олександер Барвінський, один із найбільш заслужених діячів в Галичині на полі української культури перед Першою світовою війною і коротко після війни (Барвінський помер у 1927 році).

Олександер Барвінський був у повному значенні того слова соборником. Він тримав контакти з діячами Наддніпрянської України. Будучи в Києві в 1885 році, Барвінський обговорював різні проблеми нашого культурного життя з провідником наддніпрянських українців: проф. Володимиром Антоновичем. Коли Антонович гостював у Барвінського в Тернополі в 1886 році, вони порушили також „потребу основної історичної освіти серед нашої суспільности", як про це пише Олександер Барвінський.

В Записках НТШ за рік 1925, том 41—43, Барвінський подає генезу створення катедри історії України у Львівському університеті, яку спершу мав очолити сам Володимир Антонович, але згодом на неї був номінований Михайло Грушевський.

Барвінський разом з Олександром Кониськом, який якийсь час перебував у Львові, обговорював справу переміни Товариства ім. Шевченка на Наукове Товариство і радив покликати Антоновича до Львова, щоб він, рівночасно будучи професором історії України, очолив також Наукове Товариство ім. Шевченка. Час для створення такої катедри у Львівському університеті не був пригожий після відомого процесу Ольги Грабар, а властиво, — о. Наумовича і Адольфа Добрянського за їх русофільство. Національний рух у Галичині в тому часі у зорганізованій формі був ще не надто міцний. В році 1889 у Львові створився невеликий гурток народовців самостійників, до яких належали спершу такі особи: проф. Дам'ян Гладилович, який опікувався „Ділом", щоб воно поширювало самостійницькі ідеї серед політично невиробленої суспільности; о. Іван Чапельський, тоді ще префект Духовної Семінарії, згодом крилошанин Львівської Капітули; адвокатський кандидат д-р Василь Дідошак; гімназійний професор Теофіль Грушкевич; професор Учительської семінарії Василь Тисовський; о. Євген Гузар, тоді капелян Митрополита Сильвестра Сембратовича; Кирило Кахникевич, редактор „Діла", професор Академічної гімназії Наталь Вахнянин, і посол Кость Телішевський. Ця група створила з о. Барвінським Народовецьку Громаду, що її метою було ширити самостійницькі ідеї разом з Київською Громадою. Цей невеликий гурт осіб, що стояли на самостійницьких засадах, перетворив Товариство ім. Шевченка на Наукове Товариство і почав думати про створення катедри української історії у Львівському університеті. В цій справі використано деяких „хлопоманів", як Антона Хамца й Альойза Тележинського та князя Адама Сапіґу. Всі вони співчували потребам українського населення під Австрією. Князь Сапіґа мав впливи у міністра освіти Австрії барона Ґавча і також в міністра закордонних справ графа Кальноки. Однак ні обидва міністри австрійської держави, ні сам князь Сапіґа, хоч співчували українцям (князь Сапіґа через недугу) перестали цікавитися катедрою української історії у Львівському університеті.

Справа стала актуальною після того, як по розв'язанню Державної ради в 1891 році, в час виборів увійшли до неї кілька українців самостійників, а саме: Юліян Романчук, Кость Телішевський і Олександер Барвінський. Користаючи з посольського становища до Віденського парляменту, О. Барвінський поставив собі за мету виєднати в уряді у Відні дозвіл на створення катедри історії України і просити на те становище проф. Антоновича.

Барвінський на засіданні парляменту у Відні 20-го червня 1891 року ґрунтовно обоснував потребу заснування катедри Історії України. Ця справа також була порушена перед намісником Галичини графом Казимиром Бадені та перед міністром для Галичини В. Залеським, який мав право вето у справах, що мали відношення до Галичини.

Закінчення буде.

ВІСТІ УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ

Ч. 40 ЖОВТЕНЬ 1993 Р.

А ЗБІРКА ПРОДОВЖУЄТЬСЯ...

На початку цього року Управа Українського Музею оголосила 1993 рік роком розбудови Українського Музею. Це було частиною широкої кампанії для придбання фондів на розбудову музею і перенесення його зі скромних дотеперішніх приміщень. Тим акція збірки на перебудову дому на 6-ій вулиці Схід пішла повною парою. В пошуку за фондами розіслано відповідно підготовану брошуру, з інформаціями про перебудову та посилено пропаганду в нашій пресі, щоб вістка про наші наміри дійшла до цілої української спільноти. Управа Комітету розбудови музею під проводом Анни Алиськевич інтенсивно розпочала свою працю і до літа цього року зібрала 800,000 дол. у готівці та деклараціях.

Фільмування експонатів з колекції народного мистецтва УМ під керівництвом режисера Юрія Денисенка.

Кошти перебудови будинку на 6-ій вулиці обчислені на 3.5 млн. дол., а Управа Будівельного комітету заплянувала в тому році зібрати 1.5 млн. Як стверджує А. Алиськевич, досі збірка знайшла широкий та прихильний відгук серед української спільноти, а тих декілька місяців, що залишилися до кінця року, вселяють надію, що задум буде виконаний. На осінь підготовляється ще окрема відеострічка, яка буде показувати цінні збірки Українського Музею та історію їх постання. Дотепер зібрані фонди вказують чітко на зрозуміння важливости репрезентативного музею в Ню Йорку серед нашої спільноти. Це зрозуміння виявилось від початку постання Українського Музею - від 1976 року, коли найбільша українська жіноча організація в ЗСА, Союз Українок Америки, розпочала цю справу. Від того часу СУА постійно допомагає УМ і пропагує цю поміч через свої численні відділи в ЗСА.

Завдяки високому професійному рівневі Музея, він здобув собі відповідну славу та ім'я в Ню Йорку. Музей відвідують не лише члени української спільноти, але й мешканці нашої великої метрополії та гості з різних країн світу.

Зокрема тепер, коли Україна здобула незалежність та державність, завдання Українського Музею є дуже важливі. Ось, наприклад, більші та просторіші залі, які заплановані в новому будинку, можуть легко вміщати кращі мистецькі виставки з музеїв України та тим дати можливість широкій публиці оглядати щедеври українського мистецтва. Але це лише одна ділянка, в якій УМ може тепер допомагати Україні та її мистецьким надбанням. Є велика кількість прихильників Українського Музею, які бачать конечність його дальшого розвитку в кращих та репрезентативніших приміщеннях, в яких усі ці скарби української культури знайшли б відповідне оточення та пристановище. "Саме ці прихильники своїми датками та деклараціями висловили підтримку Музею та його розбудові",- сказав голова Управи УМ Тит Геврик.- "Музей є важливою інституцією для всіх українців, поселених в ЗСА, як візитівка історії цього поселення та її культурних надбань. Нашим завданням є показати, що ми цінимо ці надбання минулого і, що ми особливо цінимо зрозуміння та фінансову допомогу цілої нашої спільноти і невимовно вдячні усім, що нам допомагають". Голова Будівельного комітету А. Алиськевич з приємністю стверджує, що українська преса в ЗСА, як газети, так і журнали, надзвичайно причинилися до успіху дотеперішньої збіркової акції. „Ми зокрема, вдячні головному предсідникові Українського Народного Союзу Уляні Дячук, що дозволила використати сторінки органу УНС щоденника *Свобода* на безкоштовні пропагандивні статті та оголошення Будівельного комітету", - сказала А. Алиськевич.

На осінь Комітет плянує нові способи збірки, щоб осягнути заплановане.

ВИСТАВКА ТРИПІЛЬСЬКОЇ КУЛЬТУРИ.

24-го жовтня 1993 року Український Музей відкриє виставку Трипільської культури під назвою: "Україна - 5000 до 4000 до н.е.: Скарби Трипільської Культури" яка експонується з нагоди 100-річчя відкриття скарбів Трипільської цивілізації. Виставка покаже цілий ряд цінних експонатів з кераміки - посудини та антропоморфних глиняних статуеток - збережених із часів з перед семи тисяч років. Вона спроваджена з України під патронатом Посольства України в США і є мандрівничою: літом вона вперше експонувалася в The International Monetary Fund Visitors' Center в Вашінґтоні. Виставку підготували Інститут Археології АН України та Українське Товариство охорони пам'яток історії та культури. Спонзори виставки є Ґалерія Христини Чорпіти з Філядельфії, ПА., Централя Українських Кооператив, Чікаґо, ІЛ, та Український Народний Союз.

Стилізоване, скульптурне зображення чоловіка: виставка "Скарби трипільської культури".

МУЗЕЙНІ ФОНДИ ТА ЇХНЄ ЗНАЧЕННЯ

Одними із найважливіших приходів для кожної установи, яка розбудовується і хоче створити для себе сильну фінансову базу, є тривалі і пропам'ятні фонди. Відсотки від таких фондів можна вживати на різні акції, не порушуючи самого капіталу.

На 30 червня 1993 року в Українському Музеї було 24 Тривалих фондів і 23 Пропам'ятних фондів, зібраних у пам'ять окремих осіб на суму 605,504 дол. Більшість з цих фондів не мають окремих застережень чи обмежень, на які саме цілі можна вживати їхні відсотки. Але деякі з них дістали згори визначену ціль, як ось, наприклад, Фонд Нестора і Маґди Кольців. Жертводавці застерегли, що відсотки з їхнього Фонду можна вживати лише на закуп картин, різьби або інших мистецьких праць українських мистців, передусім з України. Це під сучасну пору надзвичайно важливо з уваги на те, що зв'язки із мистецьким світом України зміцнюються і Український Музей їх плекає.

Жертводавці Нестор і Маґда Кольці є довголітніми членами Українського Музею, пластунами і активними членами української громади в Колюмбусі, Огайо. Вони достойно підтримують дії УМ, як важливого пропагандивного чинника в справі поширення української культури в американському середовищі, конкретно - в Ню Йорку, і своїми пожертвами дають запоруку його дальшого розвитку та розбудови.

Другим фондом з подібними цілями є Фонд Артемія Кирилюка та Петра і Дарії Мегиків, який недавно створено в Музеї. Відсотки з цього Фонду призначені конретно на видання музейних публікацій. Проф. Мегик видавав журнал "Нотатки з мистецтва" і довгими роками провадив мистецьку школу у Філядельфії. Так само Артемій Кирилюк був мистцем і учителем мистецтва, і допомагав розвиткові молодих талантів.

Ці два Фонди, про які іде мова, допомагають Українському Музеєві виконувати краще важливу ролю у поширенні Української культури на місцях нашого поселення і у зміцненні культурно мистецьких зв'язків із сьогоднішньою Україною.

Володимир Шиприкевич, секретар Фундації Артемія Кирилюка (справа), передає чек Титові Геврикові, голові Управи УМ, на конто новоствореного Тривалого фонду ім. А. Кирилюка та Петра і Дарії Мегиків.

МИСТЕЦТВО БОРЩІВЩИНИ В УКРАЇНСЬКОМУ МУЗЕЇ

Жіночий стрій з Борщівщини.

Впродовж віків український народ збирав і плекав своє народне мистецтво яке виявлялося у різних видах. Його культурні прояви були різні, залежно від околиці поселення. Наприклад, дуже часто навіть сусідні села мали зовсім відмінні форми та взори вишивок що були характерними для їхніх звичаїв та даної традиції. Мистецтво Борщіва займає особливе місце в загалі народного мистецтва України. Цікаве явище, що іще до 1939 року та вибуху Другої світової війни населення Борщівщини затримало своєрідну культуру, звичаї і навіть свої убори.

Саме тепер Український Музей працює над підготовкою окремої виставки народного мистецтва Борщівщини, яка покаже ширшій публіці його розкішність, багатство, і артистично - унікальні прояви в кольористиці, взорах, техніці вишивання та ткання. Метою виставки є також заохотити людей до збереження і плекання цих надзвичайно мальовничих традицій Борщіва.

Недавно Український Музей отримав велику збірку народного мистецтва Борщівщини, яку подарував Гарасим Маковський, родом з села Гермаківка на Борщівщині. Він пригадує, що "...серед села стояла прегарна церква. В неділю та свята кольоритно одягнені мешканці збиралися у церкві, прикрашаючи своїм вбранням все навколо." Виставка представить багатий борщівський одяг, рушники, писанки, а також інші предмети народного мистецтва з колекції Українського Музею та зі збірки, яку подарував Г. Маковський. Готується до виставки двомовний каталог зі світлинами, в якому можна буде довідатись про народні традиції та обряди цієї надзвичайно цікавої і мистецько - багатої частини нашої Батьківщини.

ВЕЛИКИЙ ОСІННІЙ БАЗАР

Комітет придбання фондів Управи Українського Музею плянує влаштувати великий осінній базар в днях 20 і 21 листопада 1993 року. Це надзвичайна нагода закупити прекрасні та оригінальні Різдв'яні дарунки для цілої родини. Стежіть за дальшими повідомленнями.

Український Музей отримав нові датки

На весні цього року Український Музей отримав новий даток в сумі 75,000 дол. призначений на розбудову нового приміщення. Жертводавець хоче поки що залишитися анонімним.

Анна Алиськевич, голова Будівельного Комітету інформує, що ця велика пожертва є призначена на будову входової залі Музею, а коли новий Музей буде закінчений, ця заля матиме пропам'ятну таблицю з прізвищем родини жертводавця. При тому А. Алиськевич заявила, що члени Комітету розбудови Музею є надзвичайно зворушені і вдячні за княжий дар анонімного жертводавця, і це дуже позитивне явище, що є люди, які здають собі справу із важливости мати саме в Ню Йорку репрезентативний Український Музей. "Факт, що є люди, які це розуміють, є для нас надзвичайно будуючим," - сказала голова.

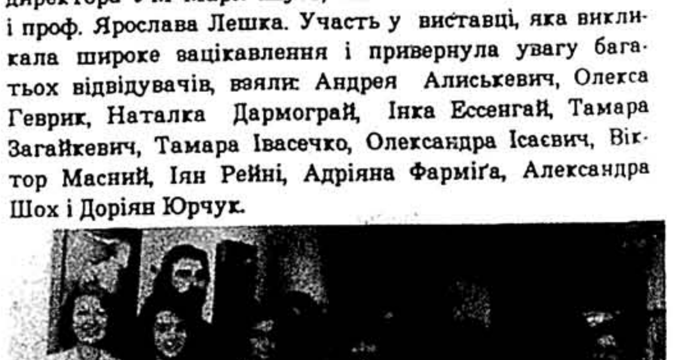
У тому самому періоді Український Музей отримав також інші великі датки від поодиноких осіб. По 10,000 дол. передали Орест М. Припхан з Ріджвуду, Н.Й., і Марія Савицька з Ню Йорку. Десятитисячні декларації зложили також; д-р Роман і Анна Алиськевичі, Марко і д-р Аріядна Бахи, і д-р Андрій і Татіяна Тершаківці. У пам'ять своєї мами Марії Даниш, Наталія Даниш-О'Коннел зложила 5,000 дол. і таку суму згодився дати її працедавець. Свій даток в сумі 20,000 дол. деклярувала Лідія Кий.

Тит Геврик, голова Управи Українського Музею, ствердив, що саме завдяки щедрій підтримці окремих громадян із нашої спільноти плян будови Музею може скоро бути здійснений. Він підкреслив, що кожний даток, великий чи малий, є ще однією цеголкою, яка допоможе перевести в життя задуману будову. Управа Музею незвичайно вдячна кожному, хто спричинився до цього діла.

ВІДБУЛАСЯ ПЕРША ВИСТАВКА МИСТЕЦЬКИХ ПРАЦЬ СТУДЕНТІВ

На весні відкрилася в Українському Музеї перша студентська виставка в якій взяло участь 12 адептів мистецтва, які студіюють в різних вищих школах, або закінчили судії за останній рік.

Виставку зорганізували Український Музей і 113-тий Відділ Союзу Українок Америки, що і був ініціятором цього гарного задуму. На виставці був представлений широкий діяпазон праць, які включали роботи з різних видів мистецтва - малярства, скульптури, виробництва текстилю, архітектури, фотографії і мультіфільму. Праці на цю виставку вибрало окреме жюрі в особах директора УМ Марії Шуст, мисткині Ілони Сочинської і проф. Ярослава Лешка. Участь у виставці, яка викликала широке зацікавлення і привернула увагу багатьох відвідувачів, взяли: Андрея Алиськевич, Олекса Геврик, Наталка Дармограй, Інка Ессенгай, Тамара Загайкевич, Тамара Івасечко, Олександра Ісаєвич, Віктор Масний, Іян Рейні, Адріяна Фарміґа, Александра Шох і Доріян Юрчук.

Христина Шох, голова 113-го Відділу СУА (зліва), Марія Шуст, дуректор УМ та мисткиня Ілона Сочинська (справа) з учасниками студентської мистецької виставки.

Малярство Ореста Гладкого

"Культуру кожного народу творять не тільки фахівці... творить ту культуру, кожна людська одиниця, яка має духовну потребу бути творчою." Ці слова із статті Святослава Гординського про Ореста Гладкого (1905-1990), архітекта, майстра сучасного будівництва і мистця, який "поза творами свого фаху, просто з любови до навкільного світу пробував, і то успішно, передавати свої почування малярськими засобами."

Виставка малярських праць Ореста Гладкого відкриється в Українському Музеї 31 жовтня 1993 р. Експонуватимуться праці (олія та акварелі), більшість з яких є краєвиди з морської тематики. По закриттю виставки твори Ореста Гладкого будуть зберігатися в Українському Музеї.

"Над морем", олія, 1977. Орест Гладкий.

ВІТАЄМО...

нових членів Комітету Розбудови УМ: Марію Бойчук, Марію Душник, Ярославу Снилик, і Любу Фірчук,

---

ДАРУНКИ ДЛЯ МУЗЕЮ

Мистець Василь Мадзелян з Касадеро, Каліфорнії подарував Українському Музеєві збірку старовинних японських дереворитів. Гроші з продажу цієї колекції призначив на Будівельний фонд Музею.

• • • • • • •

Д-р Евген і Неоніла Стецькови подарували Музеєві вісімсот примірників книжки "Мистецька збірка Стецькових", яку написав Д. Степовик. Книжка має 146 сторінок і кольорові фотографії праць Українських мистців з приватної колекції пп. Стецькових. Її можна купити в Музейній крамничці, дохід з її продажу призначений на Будівельний фонд Українського Музею.

Український Музей одержав рідкісні стародруки

З відродженням незалежної України українська діяспора включилася їй допомагати. Не треба, про те, забувати, що самозбереження діяспори є не менш важливим і всі наші релігійні, культурні й громадські надбання не повинні пропасти. Конечність існування українських установ у діяспорі не заперечне. Як завжди слід продовжувати ширити інформації про українську історію й культуру в країні нашого поселення. Це потрібно нашим нащадкам, а теж новим поселенцям в Америці.

Про зрозуміння цієї справи свідчить щедра фінансова допомога багатьох українських родин, які побудували, будують і підтримують по сьогоднішній день українські релігійні і суспільні установи.

Цим разом Управа Українського Музею бажає подякувати Лукії і Теодосієві Грицівим за надзвичайний дар для Музею. Це вісім рідкісних стародруків (служебних книг) з XVII і XIX століть, одних з перших друкованих книг на сході Европи. Теодосій і Лукія Гриців довгі роки займалися колекціонерством і студіями церковних стародруків.

Подружжя Грицівих відзначається особливим почуттям обов'язку супроти української громади і молодої української держави. Про це свідчать їхні фінансові пожертви на українську амбасаду у Вашінґтоні, на різні українські організації та установи. Вони є членами різних українських організацій, а добровільна праця в Українському Освітньо - Культурному Центрі у Філядельфії доповнює їхню громадську діяльність. Теодосій і Лукія Гриціви цікавляться українським народним мистецтвом і є його добродіями.

Український Музей ставляє за приклад Панства Грицівих, закликає людей доброї волі включитись у розбудову Музею і своїми фінансовими пожертвами чи даруваннлм цінних експонатів допомогти йому ширити нашу культуру поза межами рідного краю.

Адреса Музею: 203 Second Avenue New York, N. Y. 10003
Тел. (212) 228-0110
Музей відкритий від середи до неділі включно від 1-ої до 5-ої год. по полудні.

ВИДАЄ УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
Редаґували: Ольга Кузьмович, Марта Бачинська
При комп'ютері Дарія Байко

XVIII семінар хорових диригентів

Як і минулими роками, в Едмонтоні завершився недавно дуже успішний, 18-ий з черги, семінар хорових диригентів. Організатором його є Українське Музичне Товариство Альберти, яке вже 15 років проводить двотижневі семінари, на які з'їжджаються диригенти з різних міст Канади й Америки. Були роки, що учасниками семінарів були диригенти з далекої Австралії, Аргентини. За останні 18 років 200 учасників перейшли через наші семінари, а коли взяти до уваги, що кожний диригент репрезентує хор приблизно 35—45 хористів, то в результаті бачимо, як багато хорів і хористів користають зі знання і репертуару, набутого на семінарах хорових диригентів.

Програма семінару виповнена інтенсивною працею (від 9-год. ранку до 9-год. вечора), яка порушує різні ділянки хорового мистецтва. Цьогорічна програма навчання включала: диригування (лекційні та індивідуальні заняття) — 42 год.; семінарний хор) робота над репертуаром, вироблення дикції та вокально-хорових навичок) — 52 год.; вокал (голосовий апарат, вироблення вок.-хор. звуку) — 9 год.; культура мови у співі (дикція, артикуляція, вимова голосових і приголосних у співі —8 год.; керування церковним хором (ладові, гармонійні та мелодійні основи церковної музики, побудова та інтерпретація Літургії) — 9 год.; робота диригента над партитурою (теоретична та художньо-виконавська аналіза хорових партитур) — 11 год.; українська музика (сучасна хорова музика в Канаді і в Україні) — 9 год.; хорознавство — 8 год. Головним викладачем і відповідальним за програму був маестро Володимир Колесник, викладачами окремих тем були: Марія Дитиняк, Єлисавета Андерсон, Ірина Шмігельська (всі з Едмонтону) та Надія Вірхнянська (Чикаго). Концертмайстром семінару була Надя Вірхнянська.

Треба подивляти любов до української музики та жертвенність учасників семінару, які жертвують свій вакаційний час, щоб відсвіжити свої знання та збагатити репертуар свого хору новими високомистецькими творами. Учасниками цьогорічного семінару були: Леся Яциковська (Торонто), Адріян Івахів (Торонто), Таня Навольська (Роблин), брат Атанасій МекВей, ЧСВВ (Рим, Італія), з Едмонтону: Маланка Гладуневич, Наталка Дерев'янка, Орися Олійник, Марія Дитиняк, Ірина Шмігельська, Єлисавета Андерсон. Крім учасників-диригентів, семінар відвідували вільні слухачі — хористи різних едмонтонських хорів: В. Васильців, А. Гладишевський, М. Дерев'янка, К. Зубрицький, брат Йосафат Кофий, ЧСВВ, Л. Пастушенко, Р. Петрів, Р. Прийма, Т. Слабий, Г. Тхорик, Л. Чумер, К. Мариняк (Торонто), К. Юзда (Калгарі). Хористи разом з курсантами творили практичну ляболаторію, у якій диригенти займалися практичним диригуванням, вивченням вокалу — хорового звуку, інтерпретацією творів. Кожного року маестро В. Колесник вибирає 10 хорових творів клясики та сучасної музики на навчальний матеріял, які характерні не лише своєю високомистецькою вартістю, але містять в собі різні нюанси диригентського жесту (вступи, зняття, ритміка, фразування; різновидність розмірів, динаміка). Цьогорічний репертуар заполонив диригентів-семінаристів, а також численну публіку на фінальному концерті „Вечори диригентів", на якому кожний диригент продиригував одним твором.

Концерт почався народною піснею М. Леонтовича „А вже сонце заходить", в якій продемонстровано складність різнородних розмірів. Слідувала пісня „Над Дніпровою сагою", музика, притаманна Б. Лятошинському, батькові модерного напрямку української музики, з трепетом віддала Шевченкове уболівання за втраченою молодістю. Всіх заполонила своєю таємничістю народна пісня в обробці П. Козицького „Ой у полі, полі", в якій композитор з великою майстерністю розкрив ідею твору, містичність і глибину змісту похоронних обрядів нашого народу. „Три тополі" Є. Козака, „Гей там у Вільхівці" Р. Купчинського в обр. М. Гайворонського характерні мелодійністю та легкістю звуку. „Кохаймося, братове українці" сучасного композитора В. Губи на сл. М. Сингаївського — це закличний кант, що закликає українців до єдности в молодій державі. Ритмічна пунктирність твору закарбувалася в пам'яті кожного семінариста. Глибока та ніжна ліричність вірша В. Сосюри „Чи знаєш ти" знайшла вірне відображення в музиці Г. Майбороди. Жартівлива пісенька „Як я була мала, мала" в обр. А. Кушніренка була хвилинним перепочинком від поважної програми концерту. Програму закінчував концерт А. Веделя „Днесь Владика твари" — один з кращих його творів. Тема твору: муки і смерть Христа задля спадіння людства, однак у творі не відчувається похмурости, а навпаки є маєстат жертвенної дії — не кінець, а початок життя. Музика надзвичайно благородна і оптимістична, вся просякнута українським мелосом. Сольні квартети чудово і майстерно сплітаються з тутті хору в повному стилі концерту. Варто, щоб наші хори включили цей високомистецький твір у свій репертуар.

Довголітня праця Українського Музичного Товариства Альберти в організуванні цих семінарів не була б такою успішною, якби наші організації не підтримували їх фінансовими пожертвами, тому наше товариство складає щиру подяку: Українсько-Канадській Фундації ім. Т. Шевченка, Фундації Тисячоліття Хрещення України, Допомоговому Братству св. Івана, Братству Українців Католиків Канади, Домові Української Молоді ім. ген. Р. Шухевича. Маємо велику надію на дальшу підтримку наших організацій, тому плянуємо XIX семінар хорових диригентів на серпень 1994 р. За інформаціями слід звертатися до: Ukrainian Choral Conductors Seminars, 11728-97 St., Edmonton, Alberta T5G 1Y2; tel.: (403) 474-9774.

Марія Дитиняк

Учасники цьогорічного XVIII семінару хорових дириґентів, що відбувся в Едмонтоні, Канада.

Прохання до людей доброї волі

Серед української діяспори є велика кількість людей доброго серця, які, коли заходить потреба, радо відгукаються з допомогою рідним, знайомим і потребуючим в Україні. У випадку коли мова про потребу допомоги своїй Церкві в Україні, то в наших людей велике серце та щира душа. Одні помагають фінансами, інші купують потрібні церковні обладнання, а ще інші крім одного та другого дарують свій час і займаються збіркою та пересилкою. До останніх належить Франко Бенко, який крім щедрої фінансової допомоги зумів знайти час і зайнятися збіркою для церков Яворівщини — церкви Успення Пресвятої Діви Марії в Яворові, де парохом є о. Петро Зеленюх, і церкви Рождества Івана Хрестителя у селі Поруби, парохом якої є о. Олег Муряш, і церкві в селі Завадів, яку обслуговує той же о. П. Зеленюх.

Мабуть дуже гарно вив'язався Ф. Бенко зі свого обов'язку, бо за допомогою до нього звернувся о. Зеновій Майкута, парох Грушева, Дрогобицького району, Львівської области, де в 1988 і 1990 році об'явилася Матір Божа. Парох Грушева о. З. Майкута обслуговує крім Грушева ще інші дві громади, тому звертається до людей доброї волі в Америці та Канаді, до священиків, які вже на пенсії, та зокрема до колишніх мешканців згаданих околиць чи не допомогли б вони хто чим може поставити до послуг громади так доконче потрібні Божі храми. Крім грошей на відбудову церков потрібно фелонів, чаш, вервиць, літургійних підручників та молитовників. Зокрема молитовник „Мій Спаситель", Требник до Служби Божої, книжку проповідей — видання оо. Василіян у Жовкові.

Якщо знайдуться такі особи, які в вудь-який спосіб можуть допомогти то за точнішими інформаціями слід звертатися до: Franko Benko, 7713 Dorothy Ave. Parma, Ohio 44129, tel.: (216) 888-3983.

Допомога, яку збирав Ф. Бенко, напевно дійшла туди, куди була призначена, бо про це читаємо в листах подяки, які прислали отці парохи П. Зеленюх з Яворова і Олег Муряш з Порубів, де всім тим, які допомогли складають сердечну подяку та моляться за Боже благословення для них.

Ділимося сумною вісткою, що 6-го жовтня 1993 р., після тяжкої і довгої недуги відійшла у вічність на 81-му році життя

СВ. П.

ЛЕОНТІЯ БОДНАРУК

проф. гімназії у Стрию, Україна, Прудентополі, Бразилія і Дітріяті, ЗСА.

Залишила у глибокому смутку:

сина — БОГДАНА з дружиною ВІРОЮ
невістку — МАРІЮ
внуків — ХРИСТИНУ з мужем
БОРИСА
ЯРУ

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Замість квітів родина просить складати пожертви на Товариство Української Мови ім. Т. Шевченка в Чикаґо, Ілл.
(Ukrainian Language Society, Chicago, IL)

ФУНДАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

з великою приємністю інформує українську громаду у вільному світі про достойних жертводавців.
Січень - квітень, 1993

Ми з глибокою вдячністю і надзвичайно великою приємністю інформуємо українську спільноту про нові ПОСТІЙНІ СТИПЕНДІЙНІ ФОНДИ (ПСФ) при Фундації УВУ в Америці, а саме: ПСФ ім. Горницьких, мґр. Адріяна і проф. Софії; ПСФ ім. Романовських, сл. п. Володимира і Наталії; ПСФ ім. Луцьких, Оксани і сл. п. Євгена і ПСФ ім. Головачуків, Івана і Юлії.

Щиро вітаємо достойних фундаторів, меценатів і добродіїв, котрі постійно розбудовують свої ПОСТІЙНІ або новорозпочаті фонди при Фундації УВУ. Це в першу чергу спадок по сл. п. Іванові і Наталії Романовських, мґр Адріян і проф. Софія Горницькі, спадок по сл. п. Іванові Галавайові, Іван і Юлія Головачуки (Канада), Оксана і сл. п. Євген Луцькі, Український Народний Союз, НЕШТА Асоціяція, д-р Пантелеймон Дзяд, Ігор і Марія Зубрицькі, інж. Остап і Ірена Захарків, Григорій Зинич, Орест і Дарія Темницькі, Українська Федеральна Кредитівка СУМА в Йонкерсі і Йоанна Вовк; д-р Андрій Гащенко, д-р Євген і Володимира Котик, Павло і сл. п. Матильда Німець, д-р Ігор і Рома Гайда і дослівно сотки нових і постійних жертводавців на розбудову української науки у вільному світі — запоруки нашого існування в країнах свого побуту, а особливо, запоруки розвитку науки світового маштабу в молодій українській державі. Без вашої щедрої допомоги наша праця була б неможливою до здійснення. За це вам щире СПАСИБІ не тільки від нас, але й від усіх, кому баші щирі пожертви уможлибили продовжувати чи закінчити студії на Українському Вільному Університеті.

Романовський, Іван і Наталія (із спадку) $25,685 (25,985.00)
Горницький, мґр. Адріян і проф. Софія $25,000.00
Галавай, Іван (із спадку) $10,000.00 ($30,700.00)
Головачук, Іван і Юлія (Канада) $7,781.71 ($8,831.71)
Луцька, Оксана і сл. п. Євген $5,000.00 ($6,600.00)
Український Народний Союз $2,000.00 ($13,500.00)
НЕШТА і Спілка $1,906.00

По $1,000.00 зложили:

д-р Дзяд, Пантелеймон **(1,150.00);** Зубрицькі, Ігор і Марія; інж. Захарків, Остап і Ірена **(43,400.00),** Зинич Григорій **(1,000.00);** Темницький, Орест і Дарія (дорівняльна сума з праці) 1,000.00 **(3,500.00);** Укр. Фед. Кред. Кооператива СУМА - Йонкерс 600.00 **(5,700.00).**

По 500.00 дол. зложили:

Вовк, Йоанна **(3,108.00);** д-р Гащенко, Андрій **(500.00);** д-р Котик, Євген і Володимира **(1,040.00);** Німець, Павло і Матильда **(12,505.00);** д-р Гайда Ігор і Рома — дорівняльна сума з праці — **400.00 (1,505.00)**

По 250.00 дол. зложили:

Кий, Лідія **(2,850.00);** Макар, Володимир і Параскевія **(2,235.00);** д-р Мацюк Андрій і Міра **(2,025.00);** мґр. Савчук, Марта **(3,625.00).**

По 200.00 дол. зложили:

Долінський, Адріян і Лариса **(1,840.00);** Дучинський, Володимир **(1,100.00);** Кузик, Дарія **(1,445.00);** д-р Темницький, Юрій і Софія **(1,550.00);** Миз, Микола **150.00.**

По 100.00 дол. зложили:

Баран, Володимир і Анна; мґр. Блазенко, Христина **(1,805.00);** інж. Будзяк, Володимир; Бучацька-Бровар, Ростислава; Врублівський, Тарас і Ірена; Гошовський, Христина; Ґригрчук, Лев і Лідія **(505.00);** Гурський, Михайло; Ґулік, Софія; Данилишин, Михайло; Дзядів, Ольга **(795.00);** Дубик, Богдан і Ольга; Зборовський, Володимир і Анна **(600.00);** Кий, Мирослав і Лариса; Кобилецький, Стефанія; Лаврів, Василь і Ерна **(725.00);** Матковський, Степан; Оренчук, Володимир і Ярослава **(1,185.00);** д-р Попель, Юрій і Наталія **(800.00);** Поритко, Оксана **(1,000.00);** д-р Пшик, Петро **(1,218.00);** д-р Рак, Роман **(2,050.00);** Роман, Ілля і Софія; Смолен, Ґльорія Анна; Союз Українців Католиків Америки „Провидіння" **(850.00);** д-р Стрільбицький, Олександер **(2,705.00);** д-р Тимків, Степан і Тамара **(1,105.00);** д-р Тустанівський, Ярослав; Укр. Фед. Кред. Коопр. „Самопоміч" в Рочестері, Н. Й. **(2,475.00);** мґр Французенко, Микола і Ярослава; д-р Шкільник, Володимир і Надія **(900.00);** д-р Яблонський, Михайло і Джоан; Вірстюк, Френк і Олена **85.00** **(650.00);** Укр. Фед. Кред. Коопр. „Самопоміч", Нюарк, Н. Дж. **75.00 (1,200.00);** д-р Прокопів, Володимир і Ольга **60.00 (540.00).**

По 50.00 дол. зложили:

Андрушків, Софія **(2,315.00);** Антоняк, Зенон; Бабурка, Іван і Стефанія; мґр Басюк, Еміліян і Лена; Білевич, Анна; Белзецький, Михайло і Марія Біляк, Реймонд; Василенюк, Юрій; Вертипорох, Юлія **(750.00);** Волошин, Олександра; Ворона, Василь; Гаврищук, Марія; Гнатів, Еміль; Гнатів, Юрій; Даниш, Орест і Надія; Дорош, Роман; Дуда, Роман; Душник, Марія **(1,315.00);** Житинський, Антін і Анна; Коваль, Володимир і Анна; д-р Крупа, Теодозій і Любомира **(530.00);** Кухар, -Придаткевич, Ганна; Луцький, Оксана і сл. п. Євген **(1,600.00);** Майорчак, Михайло; Макар, Іван **(1,120.00);** Масловський, Зенон; Мельник, Михайло і Параскевія; д-р Мостович, Леонід і д-р Оксана **(825.00);** Никифорук, Юрій **(500.00);** Новак, Петро і Софія **(590.00);** Новощицький, Дмитро **(800.00);** д-р Паламар, Михайло і Галина **(1,600.00);** Панков, Павло і Левка **(800.00);** Папіш, Олена; Подлірка, Кароліна; Селеман, Іван і Марія; Скрипець, Марія; Сохор, Марія; Стеців, Богдан; Тенюк, Яким і Аліся; Яцик, Петро і Пріся; Укр. Культ. Орган. в Данбури й околиця; д-р Футей, Богдан і Мирослава; Дзюба, Корнель і Емілія **40.00**; Новак, Григорій **40.00 (540.00).**

По 30.00 дол. зложили:

Бах, Людвік і Стефанія; Завроский, Олександер і Ольга; Легенький, Марія; Мудрий, Василь і Дарія; Мудрик, Павля; Муштук, Євгенія; Палідвор, Марія **(630.00);** Савчук, Надія.

По 25.00 дол. зложили:

Бакопоульос, Любомира; Балобан, Тимотій і Лідія; Баранські, Василь і Розалія (845.00); Безкоровайний, Осип, Безсонів, Володимир і Любомира; д-р Білик, Михайло; Бобяк, Софія; Бобеляк, Дмиртро **(1,430.00);** д-р Борковський, Роман і мґр. Марія **(1,005.00);** д-р Болюх, Мирон **(895.00);** Буган, Степан; Василик, Микола й Ольга; Вомпель, Роман **(2,580.00);** Дембіцькі, Микола і Марія; Галізів, Володимир; Геймур, Валя; Грипа, Онуфрей і Юлія; Гробельські, Степан і Надія; Ґерун, Іван; Домбчевський, Роман і Люба; Дуда, Іван і Марія; Ждан, Степан і Ірена; Журик, Анна; Задояний, Маріянна; Заяць, Станлей і Анна; Зубаль, Марія **(530.00);** Кікта, Володимир; Климук, Ірена; Колтунюк, Орест і Антоніна; Ковальчук, Роман і Аніся; Копистянський, Ярослав і Марія; Кордуба, Дамян; Коссак, Зенон Іван і Євгенія; д-р Кострубяк, Дмитро і Дарія; Котенко, Володимир **(3,180.00);** Кравченко, Борис і Тетяна; Круліковський, Іван і Євгенія; Кузик, Микола; Кушнір, Андрій; Ладд, Данило і Катерина; Лапчак, Євген; Лучанко, Ярослав; Лучків, Михайло; Марущак, Василь **(685.00);** Масник, Володимир; Мачай, Олег і Надія; Машталір, Іван; Мельничук, Едвард і Гелен; Мирошниченко, Т.; д-р Мосійчук, Іван і Зеновія; д-р Мурський, Лев і Оксана; Мулькевич, Марія; Недільський, Володимир і Світлана; д-р Оцеретко, Аркадій і Ґлорія; Пап, Ольга; Палідвор, Марія **(600.00)**; Панас, Іван; д-р Петришин, Володимир і Галина; Пилявка, Теодор; Предко, Мартин; Решетар, Михайло; Рудик, Андрій; Рудик, Ірена; мґр. Рудик, Марта; Савчук, Ярослав; Садковий, Богдан і Стефанія; Сахарук, Сергій і Єва; Світт, Володимир і Дороті; Селедець, Василь; Скіра, Іван і Дарія; Сливка, Юрій і Марія; Сорочак, Володимир; Стефанюк, Ярослав і Ірена; Стецишин, Володимир і Зеновія; д-р Стецьків, Євген і Наля **(1,220.00)**; Токе, Олександер; Тренза, Михайло; Ступак, Ненсі; Суберрок, Доналд і Патріція; Сявавко, Мирослав і Олена; Танський, Михайло; Ткачук, Дмитро, Троян, Мирослав, Чавко, Юрій; о. Чекалюк, Василь, Шаблій, Микола, Шатинський, Франко; Школяр, Михайло і Оля; Шмайда, Михайло і Марія; Шульга, Андрій і Теда; Барицький, Микола, д-р Воляник, Степан і Емілія; д-р Гимон, Іван, Панкевич, Михайло

По 20.00 дол. зложили:

Бойчук, Петро і Христина, Вареля, Ольга, Дем'янчук, Григорій; Гульнік, Лев і Джейн, Кахнич, Теодор, Квас, Володимир; о. Кисілевський, Роман, Колісниченко, Оксана, Костечко, Петро і Любомира; Кріслатий, Семен, Кулик, Михайло; Кульчицький, Іван і Теодора, д-р Лоджінський, Орест і Стефанія Микитин, Павло і Надія (на перевіз книжок в Україну); Мінджак, Андрій; Пежанський, Любомира, Пришляк, Теодозій і Галина; Рис, Іван; Романів, Богдан, Сірий Іван; Харченко, Іван і Євгенія; Юськів, Теодор, д-р Яцух Михайло й Іванна

Бобенко, Микола 12.60

По 15.00 дол. зложили:

Басараб, Володимир і Ольга, Бузан, Вадим, Васильк Теодор і Валентина; Вітрик, Павло і Євгенія, Гайдук Теодор і Катерина; Ганушевський, Степан і Ольга, Галецький, Константин і Марія; Горницький, Адріян і Софія, інж Голяш і інж. Надія; д-р Демидович, Юрій і Христина, Добранський, Іван і Марія; Дуркалець, Дмитро й Евдокія; Калиневич, Іларіон і Донна; Каліновський, Володимир і Марія, Керницький, Роман і Ольга; Костик, Теодор і Олександра, о Крисалка, Степан **(2,300.00)**; Кручовий, Володимир і Анастазія, Купик, Василь і Антоніна; Кулик, Теофіль і Джоена, Курилів, Зенон; Левко, Петро і Стефанія; Луців, Степан, Маціпинський, Константин; Мельник, Дмитро і Валентина, Михалевич, Ніна; Мосяк, Василь і Марія, Ортинський, Михайло и Аліся; Пеленичка, Ірена, Петровські, Іван і Марія, Петрущак Ярослав; Питльований, Володимир і Джені; Питльований, Володимир і Ярослава; Підлетейчук, Іван; Пікуліцький, Володимир і Люба; Половчак, Іван і Барбара; Процик, Олександер і Ірена; Процінський, Емілія; Рубчак, Євгенія; Сенків, Михайло і Ніна; Семенець, Михайло і Вікторія; Серабин, Францес; Стецишин, Володимир і Зеновія; Тарапацький, Михайло й Оксана; Телешефський, Іван і Стеля; Тустанівський, Володимир; Філь, Андрій; Цегельський, Юрій і Надія, Черешня, Іван; Шафран, Євген, Юрчук, Іреней і Олена

По 10.00 дол. зложили:

Бабій, Іван і Осипа; Баланда, Євген і Софія; д-р Барановський, Роман і д-р Стефанія; Бздир, Василь; Варшона, Володимир і Олена; Васильченко, Катерина; Волошин, Алекс; Гарвас, Іван; Голод, Степан і Ірена; Городиський, Іванна; Губач, Степан; Ґелецінський, Олександер; Ґой, Михайло і Дороті; Демчук, Ольга; д-р Домашевський, Михайло; інж. Кобрин, Тарас і Катерина; Козак, Богдан і Іванка; Кравець, Микола і Валентина; Крамарчук, Алекс і Лідія; Кухта, Нестор і Віра; о. Лишик, Іван; Маґура, Тимотей; Микита, Любомир і Марія; Микитин, Павло і Надія д-р Мичковський, Мирослав і Анна **(510.00);** Нешта, Йоланда; д-р Павлишин, Юліян і Мирослава; Паків, Степан; д-р Парубчак, Степан і Ольга; Пахолюк, Ігор і Бріджет; Поручинський, Іван і Анна; Романець, Марія; Присяжний, Павло і Марія; Прісло̂е, Ірена; Стець, Роман; Теребецький, Петро й Анастазія; Стойко, Ярослав; о. Федорук, Йосиф; Цьонка, Лев і Дженет; Якубовський, Михайло і Марія; Яцковський, Ярослав.

Нижче 10.00 дол. зложило 10 осіб на суму 37.87 дол.

Ще раз, щиро дякуємо нашим шановним жертводавцям, котрі завжди щедро відзиваються на наші заклики. Український Вільний Університет сповняв, сповняє і, при вашій щедрій допомозі, буде дальше сповняти всеукраїнську національну місію. Він творив українську науку поза межами поневоленої України. Сьогодні, маючи за собою довголітній досвід західньо-европейської наукової установи, Український Вільний Університет стає неначе науковим вікном України не тільки в Европу, але і в цілий західній науковий світ. Українська патріотична діяспора неначе відчула нові завдання УВУ і посиленою і щедрою допомогою уможливлює йому сповняти нові завдання. При вашій щедрій допомозі десятки молодих науковців, викладачів і студентів з України продовжували або закінчили свої студії на УВУ. Тут згадаємо хоч би двох довголітніх борців за самостійну Україну, ветеранів комуно-московських концентраційних таборів, праці котрих стали симвoлом для тих, кому дорога Україна і котрі останньо завершили при вашій щедрій фінансовій допомозі свої студії на УВУ, здобувши науковий ступінь доктора філософії — це Євген Сверстюк і Михайло Осадчий.

Фундація УВУ продовжує розбудову Бібліотеки і Архіву української діяспори при Львівському державному університеті. Вже готується друга посилка зібраних видань української діяспори, приблизно 150 пачок книжок. Ця акція є настільки поважною і успішною, що до Фундації УВУ звернулись керівні органи Київського, Дніпропетровського, Харківського, і новоствореного Прикарпатського державних університетів у справі створення подібних бібліотек при цих же університетах. Очевидно, що їм конечно треба допомогти в цьому ділі. Але для того потрібні додаткові фонди. Ми віримо, що наша діяспора і цим разом прийде до нас із щедрою фінансовою допомогою. Заснування і відповідне вивінування таких бібліотек і архівів дозволить молодим українським науковцям систиматично і безсторонньо вивчати українську проблематику щоби краще пізнати історію, культуру, літературу і мову свого народу.

В рамках договору про співпрацю Міністерства Освіти України і Українського Вільного Унівеирситету, в квітні відбуто на УВУ семінар для керівників МОУ чим і закінчено активність зимового семестру УВУ. Приготовляючись до посиленої діяльности літнього семестру, прийнято 12 нових професорів до складу викладачів УВУ. Співдії молодої української держави і Українського Вільного Університету позначаються ще і в тому, що Головний Косулят України в Мюнхені знайшов тимчасовий притулок в будинку УВУ в Нюнхені.

Праця УВУ в розбудові молодої Української Держави і її вільної і безсторонньої науки надзвичайно інтенсивна і багатогранна. Вона вимагає не тільки надзвичайних фізичних зусиль, але і щедрих фінансових засобів. Тому звертаємось до української громади з проханням щоби своїми щедрими пожертвами прийшла на допомогу Фундації УВУ в її праці для добра і розвитку науки у відновленій самостійній Ураїнській державі. Не можемо допустити до того, щоби прийдешні покоління нам докоряли, мовляв „Ви мали нагоду допомогти в розбудові державницького життя молодої України, і ви її прогаяли". Глядім, щоби ми могли з гордістю сказати: „Ми мали нагоду вложити свою цеглинку в розбудову САМОСТІЙНОЇ УКРАЇНИ і ми її всеціло використали, зробили все, що могли, щоби закріпити молоду самостійну Українську державу".

Всі пожертви на фундацію УВУ, на різні фонди, програми чи стипендійні фонди при Фундації — можна відтягнути від податку.

Чеки просимо виписувати на "UFU Foundation" і висилати на адресу Фундації УВУ.

Ukrainian Free University Fondation, Inc.
P.O. Box 1028, New York, N.Y. 10276

Проф. Василь Лучків,
в. о. голови Фундації УВУ

Д-р Ярослав Моцюк, Фінансовий секретар

Вшанували пам'ять жертв голоду в Україні

В парафії св. Покрови в Апопці, Фла., у неділю, 26-го вересня, о. Регош відслужив Службу Божу з Панахидою за упокій душ загинулих жертв Великого голоду в Україні 1932—33 років.

Після Панахиди поминки відкрив В. Коваль і представив Т. Комара, який відчитав писання покійного Патріярха Йосифа Сліпого про голод в Україні. Відтак Дж. Артимишин відчитала в англійській мові статтю про голод, яку перевидав УККА. О. Мізюк відчитав уривки з поеми „Хрест" Миколи Руденка. В. Фіцик відчитав „Смертоносні роки", написані росіянкою Єленою Клюєвою і перекладені на українську мову Євгенію Бойко-Дімер (поміщені в Альманаху УНС). Л. Магун віддеклямувала вірш „Краю, мій рідний", написаний Миколою Вороним, а А. Квасницька віддеклямувала вірш про голод написаний М. Вишневською. Національним гимном закінчено програму.

О. Мізюк

ДІЙШЛА ДО СВОЄЇ останньої рунди передвиборна боротьба в Пакістані. Опитування громадської думки засвідчують, що покищо з невеликою перевагою попереду йде колишній прем'єр-міністер Беназір Бгутто.

„Фантастично закоханий у зелений світ..."

З. Голубець.

Джерзі Ситі, Н. Дж. (Г. Колесса) — Серед культурно-мистецьких імпрез українського світу Північної Америки виставки барельєфів самобутнього мистця Зенона Голубця займають особливе місце. Його творами можна було любуватися в багатьох центрах українського життя — Ню Йорку, Чикаго, Вашінгтоні, Філядельфії, Норт Порті, Фла., Гантері, Кергонксоні та Глен Спеї, Н. Й., як також в Торонто та Оттаві (Канада).

Народився Зенон Голубець у Львові в родині відомого українського історика мистецтва, критика і письменника Миколи Голубця (1891—1942). Вивчав архітектуру і мистецтво в Інсбруцькому університеті (Австрія, 1946—49) та скульптуру, живопис і архітектуру інтер'єрів в Чикагському інституті мистецтва (1954—58). Викладав дизайн в 1980—81 роках в Інтернаціональній академії в Чікаго.

Твори З. Голубця виконані унікальною технікою барельєфу з гнучкою лінеарністю, поєднаною з композиційною завершеністю. Живе і працює мистець в Глен Спей, Н. Й., де провадить власне студіо з постійною виставкою щораз нових праць.

„Задум"

І ось дізнаємося про ще одну виставку Зенона Голубця. Проходитиме вона в галерії „Еко" Ліди Колодчин у Воррені, Миш. Вступне слово на відкритті у п'ятницю, 15-го жовтня, о год. 7:30 вечора виголосить мгр Володимир Баран. Виставка триватиме до неділі, 24-го жовтня, включно. Адреса галерії — 26795 Раян ровд у Воррені, телефон для інформацій (313) 755-1575.

„Живучи серед природи, я спостерігаю за її найрізноманітнішими проявами, і втілюю ці спостереження у свої твори", — говорить мистець. Та цим не обмежиться тематика творів, представлених на виставці, адже велику частину творчости скульптора займають теми материнства, яке мистець по-філософськи підносить до рівня іконопису, а також — мітологія. Україна...

Проведення наступних виставок З. Голубця заплановано у Ню Йорку та Нюарку, Н. Дж. Остання виставка мистця з успіхом пройшла в Торонто. У відгуці про неї читаємо слова львівської журналістки Галини Смалюх: „Цікава його творчість, воістину мистця, майстра легкого пензля і гострого різця, майстра впертого становлення людських, незформованих ще душ. Добрий він мистець, Зенон Голубець. Ні, надто офіційно, бо він просто свій, рідний, близький, срібночолий львівський красень, фантастично закоханий в зелений світ, комашку найменшу, у нас з вами, у сонце, в Україну, де небо синіше, де запах матіолі над досвітком, як ніде до того і перед тим..."

Виставка чотирьох мистців

67-ий Відділ Союзу Українок Америки у Філядельфії 24—26-го вересня ц. р. влаштував в Українському Освітньо-Культурному Центрі виставку відомих українських мистців цього століття Миколи Глущенка, Якова Гніздовського, Олекси Грищенка і Михайла Мороза. Виставлені були олії, акварелі та графіки згаданих мистців — разом 57 праць.

Виставку відкрила голова Відділу Марта Шиприкевич подякою усім тим, що помогли її влаштувати, а одноххвилинною мовчанкою просила вшанувати пам'ять Зенона Фещака, що недавно відійшов з цього світу. Він був сталим помічником та порадником при влаштуванні мистецьких імпрез Відділу. Софія Гевчик, референтка Українського Музею у Відділі, як і в Окрузі, сказала кілька слів про Український Музей, його цілі та потреби фінансової допомоги. Про творців мистецьких праць мала слово Рената Голод, мистецтвознавець, професор Пенсильванського університету.

Найстарший з мистців О. Грищенко (народився в 1883 році) почав мистецьку діяльність ще перед революцією 1917 року. Опинившися на еміграції в Царгороді, створив серію рисунків і акварель. Оселившися у Франції, малював олією красвиди, які дали йому змогу вийти на рівень тогочасного мистецького світу. Він закріпив собі місце в історії мистецтва не тільки своїми малярськими творами, але й своїми писаннями.

М. Глущенко (1901) почав свою мистецьку активність після Першої світової війни в Берліні, який в той час був осередком нових починів у мистецтві. В 1925 р. він вже жив у Парижі, де входив у коло тамтешніх мистців. У 1950 р. він повернувся на Україну. В його працях переважають красвиди. В них можна бачити вплив усіх мистецьких течій, що вирували в Европі в XX столітті. На жаль, він не лишив жодних писаних матеріялів про своє цікаве життя.

Михайло Мороз (1903) вийшов зі школи О. Новаківського і це залишило вплив на його пізнішій творчості та праці. Його красвиди, зроблені широкими мазками яскравих згармонізованих кольорів, творять захоплююче враження на глядача. Це також маляр, що нічого про себе не написав.

Яків Гніздовський (1915) ввійшов у світ мистецтва після Другої світової війни. Він малював, але його талант — у графіці, в якій він здобув світове признання. У своїх дереворитах він підкреслює те, що характерне в об'єкті, який він пиставляє, чи це буде дерево, квітка, тварина чи птах. В його дереворитах кожний листок дерева, кожне перо птаха педантично і певно показане. Його книжки доповнюють образ мистця.

Виставлені картини походять зі збірок д-ра Миколи Кушнірена, Ірени Мороз, Стефанії Гніздовської та родини Фещаків. Присутніх на відкритті виставки було около 100 осіб. Видано було картковий каталог, що його прикрашував дереворит Я. Гніздовського.

В. Петрович

Війська...

(Закінчення зі стор. 2)

обговорюється ще один варіянт розв'язання урядової кризи — це своєрідний тріюмвірат — Л. Кравчук, І. Плющ та голова Національного банку Ющенко, який мав би перебрати на себе всі законодавчі та виконавчі повноваження. Який варіянт виявиться найреальнішим, покажуть наступні засідання Парляменту — надто багато залежатиме від політики Л. Кравчука в Москві, де відбудеться зустріч голів держав країн СНД та підписання договору про економічний союз. До речі, проти приєднання до нього України висловився попри консерватизм Верховної Ради спікер Парляменту І. Плющ.

Революційні зміни структур влади в Росії мали б вплинути і на по-українськи поступливого Л. Кравчука і на впертий Парлямент, але враховуючи, що після відставки уряду Л. Кучми шанс сконцентрувати владу в одних руках для скріплення української державности у Президента з'явився вже далеко не вперше, можна очікувати подальшої тяганини з визначенням економічного та політичного курсу України. Якщо, звичайно, Україну знову не струсоне хвиля страйків.

Перший...

(Закінчення зі стор. 2)

майже все, що мав для нашого товариства, сказав, що додому дійде ощадно. Це вже друга така велика поміч для нас від західньої діяспори. Першу поміч отримали ми в Києві, в 1992 році, коли були делегатами на Світову форумі українців. Цю грошову поміч, за котру ми придбали потрібні речі для товариства, то ми отримали через Володимира Пилишенка з Рочестеру, Н. Й., від головного предсідника Українського Народного Союзу Уляни Дячук. У. Дячук також є моя недалека землячка, бо походить з Острова, коло Щирця. Вона є першою жінкою в 99-річній історії найстаршої й найбільшої української братської допомогової організації, яка займає таке високе становище. Щиросердечна вам вдячність, наші дорогі співвітчизники.

Проф. І. Лучечко (справа) в домі автора листа; (зліва) В. Чорномаз і В. Світальський.

В наступний день, 3-го серпня, проф. Лучечко від'їхав до Хабаровська, дальше чекав на нього Харбін, а відтак рідна хата. Тяжко було нам прощатися, знов непрошено прилетіли згадки тих далеких років дитинства на рідній землі. Обнявшись, розтопилася наша чоловіча твердість як останній сніг весною, а після того я цілу ніч не міг заснути. Ми будемо дуже щасливі, як ще хтось від вас, дорогі наші землячки, завітає до нас, на Зелений Клин, назва яка відома кожному українцеві в світі. Ласкаво просимо вас.

Ще хочу написати коротенько про наші зв'язки з нашими дорогими співвітчизниками, з якими ми підтримуємо листування. Завжди, коли отримую листи, то мене дуже хвилює щирість сердець наших українських сестер і братів, які допомагають нам в міру можливости. Минулого року отримали ми для нашої бібліотеки багато різних книжок та журналів від підприємств, організацій та від окремих осіб. Коли появилася моя перша стаття (допис) в „Свободі", де я був написав, що ми хотіли б зібрати свою бібліотеку книжок українською мовою, то відгукнулося дуже багато читачів „Свободи" та канадського тижневика „Український Голос" і почали присилати книжки. В кожному листі я бачив великий та вічний вогонь любови до нашої батьківщини України, велике бажання якось допомогти нам. Завжди такі вісточки в нас дуже хвилювали. Цей великий вогонь любови до України в моїм серці не погасне до кінця днів моїх.

Тепер мені дуже неприємно, що я не відписав та не подякував за листи, котрих я не отримав. Після моїх дописів в „Свободі", та в канадським тижневику „Український Голос", я відчуваю, що до нас, на мою адресу, було багато листів. Відчуваю я це, хоч вже буде три місяці як я не отримав ні одного листа. Тому я дуже хотів би через вашу газету подякувати всім, хто написав до мене. Тепер майже на всіх поштах російських в листах шукають долярів, що може хтось комусь посилає, але як вже лист розірвуть, то тоді його нищать. Так працює тепер наша російська пошта та її працівники. Мені дуже неприємно, що мене думають всі, хто писав до мене, що я не відписую, та про це могли б дізнатися тільки через вашу газету. Дякую вам.

Шановна редакціє, дорогі друзі, вибачте за таку мою довгу розмову, але мені завжди дуже приємно розмовляти з вами.

Бажаю вам всім великого щастя в житті!

Слава Україні!

З пошаною до вас—

Василь Світальський,
Владивосток

Моя адреса: Wasily Switalsky, Okeansky Prospekt 136 kw 63, 690002 Wladiwostok-2, telefon 25-05-70, Russland-Rossia.